

plinaru celestis maisterij tanto se libe-
rius exerceat. quanto et expeditior red-
ditus ea que possidentem premere po-
terat deserens calcat. huius cor hostis
insidians occulta suggestione alloqui-
tur ita dicens. Unde tante hęc temeri-
tatis surrexit audacia. vt credere aude-
as qd ad omnia relinquenda subsistas
Aliter te creator pdidit. atq; aliter tu
ipse disponis. an non pleriq; et terra
patrimonia nequaq; deserant. et tamē
ex his per misericordie opa superne sortis
bona eterna mereant. hęc blandiens
suggerit. seorsum vero in eisdem reb;
quos retinere ammonet. an retinētis
oculos delectationes pestiferas decipi-
ens apponit. quatenus seductū cor ad
blanda exteriora pertrahat. et intima
perfectōnis vota peruertat. Ossa itaq;
eius sicut fistule eris sunt. quia dolosa
eius p̄siderans dum blandum de exte-
riorib; sonum reddunt. p̄nciosum di-
spendium de interiorib; ingerunt. Ali-
us relictis omnib; que exterius posse-
derat. vt ordines sublimioris discipu-
latus apprehendat. etiam intimas frā-
gere voluntates parat. vt alterius se re-
ctoris voluntatib; subdet. non solum
p̄rauis desiderijs sed ad p̄fectōnis cu-
mulū etiam in bonis votis sibi met re-
nunciet et cuncta que sibi agenda sunt
ex alieno arbitrio obseruet. Hunc ho-
stis callidus tanto mollius alloquitur
quanto ab excellentiori loco deſcendere ar-
tentius conat̄. moxq; virulenta sugge-
stione blandiens dicit. O quanta per-
temeripsum miranda agere poteris si
nequaq; te alteri iudicio subdis. cur
p̄fectum tuum sub studio melioratio-
nis imminuis. cur intentionis tue bo-
num dum ultra q̄b; necesse est extende-
re niteris frangere. que enim dū volun-
tate p̄pria vsus es peruersa perperrasti.
qui ergo tibi plene ad viuendum bene

sufficis. alium super te iudicem cur re-
quiris. Hęc blandiens intimat. seorsum
vero involuntate eius p̄p̄tis exerce-
cende superbie causas parat. et dū lau-
dat corde intestina rectitudine inuesti-
gat callide vbi subuat in p̄rauitate. Al-
lius fractis p̄nevoluntatib; suis. mul-
ta iam vetusti hominis vitia et immu-
tatione et lamentatōe penitentie exte-
xit et tanto maiore zelo p̄tra aliena pec-
cata accendit quanto sibi metip̄si fun-
ditus mortuus. iniquitatib; p̄p̄tis nō
teneretur. Hunc hostis callidus quia ze-
lo iusticie eam ceteris p̄desse cogno-
scit. quasi sub specie p̄sulentib; verbis
appetit dicens. quid te ad aliena curā
da dilatas. vtinam tua p̄siderare p̄ua-
lescas. an non perpendis quia curā ad
aliena extenderis. erga ea curanda q̄
tua sunt minor memineris. et quid p̄-
testi alieni vulneris cruorem tergere et
putredinem p̄p̄ie negligentie dilata-
re. hęc quasi dum p̄sulens dicit zelū ca-
ritaris adimit. et omne bonum qd p̄-
dixit ex caritate poterat gladio subito
ducto torpore extingui. si enim p̄ri-
mos diligere sicut nosip̄os precipim̄
dignum est vt sic eorū zelo p̄tra vitia si-
cut nostro flagremus. Quia ergo dū
suauiter p̄sultat. mentem ab intentione
p̄pria alienam reddit. recte dicit. Ossa
eius sicut fistule eris. Quia enim per
fraudulenta consilia audientis animo
blandum sonat. quasi cum fistula eris
cantat. vt vnde mulcet inde decipiat.
hęc gregorius.

Filius.

Qupio informari que sint acio-
res aut validiores temptatōnes
quas sustinent religiosi et alij christifi-
deles. et quomodo sit illis resistendū
de his mihi aliquid rogo explanari.

Capitulum .VI. Pater D.
D. iij.

Sire debes quod acerbissime temptationes et magis periculose iste sunt. videlicet. hesitatio in fide catholica. despectio dei misericordia. et spiritus blasphemie contra deum et sanctos eius. ac temptatio sibi metipsum iniuriendi manus et perimendi. et quedam perplexitas que rulse conscientie medicinale consilium non admittentis. Istas temptationes maxime viri religiosi et timores deum sustinere solent. quia malignus spiritus cum non potest per carnalia vitia hominem religiosum decipere. per temptationes spirituales et intricatas querit et conatur uertere. temptatio autem in fide catholica solet diuersimode euenire. viz cum aliquis dubitat de trinitate personarum et de unitate diuine essentie vel de incarnatione christi. vel de facto corporis et sanguinis christi. et multis alijs que tenet fides catholica et ad que christifideles fide tenentur adhibere. Et tunc desperatio de misericordia dei solet euenire propter multitudinem criminum commissorum. quasi aliquis timet sibi propter excessibus suis etiam existens in statu penitentie sibi denegari misericordiam diuinam. Et tunc spiritus blasphemie est cum aliquis cogitat indigna et indecentia de deo vel contra deum et sanctos eius et similia. que redolent blasphemiam. Et temptatio se perimendi oritur ex desperatione. sicut legimus de iuda qui lacrimis se suspendit. Item perplexitas que rulse conscientie medicinale consilium non admittentis est. quando aliquis format sibi conscientiam de aliquo facto ubi peccatum non est. vel cum aliquis sepius confitetur peccata sua et tamen non potest quiescere in conscientia sua quousque frequentius iteret illa. eo quod semper quedam remorsum conscientie et perplexitatem in corde suo sentiat. Qui igitur ta-

lia patitur et in quo huiusmodi temptatio preualet magnam iusticiam animi etiam longo tempore et pluribus annis intra seipsum sustinet. hoc et alia plura similia que perplexa sunt cum preualet generant conscientiam erroneam in tantum. quod homo obzupne huiusmodi perplexitatibus etiam consilium salubre quod ei ab alijs offert suscipere non ualet. **C**ontra premissas autem temptationes et perplexitates ista maxime valent remedia. Primum consolentur et non timeant illas temptationes que sustinent eas. quia magis ad merendum proficiunt patienti quam ad detrimendum non sentit. Secundum quod patienter tolerant. sicut si sathanas aliquem visibiliter vel sensibiliter tribularet. Tercium quod non curent nec rationando eis resistant quia ex hoc magis quasi conflagrate inflammantur sed ad alia tractanda homo se conuertat. quibus abstractus a se obliuiscatur passionis sue. sicut corporali passione laborans. si habet quo occupatus obliuiscatur sui leuissimum interim torquetur. Quartum ut orationibus suis et aliorum bonorum hominum misericordie diuine imploret remedium et auxilium. de istis temptationibus periculosis et remedijs ac fructu sustentibus illas beatus gregorius sic dicit. Temptatio contra fidem et spiritus blasphemie et consimiles nec fugere possumus nec repugnando vincere. quia quanto plus indignamur nobismetipsis et disputamus cum ipsis. tanto plus earum rabies non curande sunt nec timendum modo non consentiat eis et patienter earum infestatio quasi quoddam diabolicum susurrum supportet. quod aliter compesci non potest. non enim solent bonis periculose temptationes nocere sed sunt sepe presagia future gratie et amplioris consolationis et victorie.

rum purgatrices et maioris meriti co-
operatrices. diuinevero castigaciones
humile et patienter sunt tolerande. et
eis est deuote obrpandum. ut et fortes
simus in fide et a mandatis dñi nunq̄
declinemus. et dñs permittit hōinem
tēprari ut cognoscat homo fragilitatē
suā. De hoc dicit maximus sic. Qñ inci-
pit mens in caritate dei. perficere tunc et
demon blasphemie incipit eā tempta-
re. et hōi cogitaciones ei submittit. q̄
les hōim quidem nullus. solus autem
hōi pater dyabolus adinuenit. hoc
vero facit inuidens deū amanti. ut in
desperacionem veniēs. utpote q̄ talia co-
gitauit non amplius audeat per p̄sue-
tam orōem ad eam reuolare. nihil autē
hinc. p̄fici sequit̄ p̄cedo ad p̄riam in-
tentōem. sed et potius certiores nos p̄-
ficir. cū em̄ pugnamus et impugnam̄.
p̄babiliores ac p̄cordialiores in ca-
ritate dei inueniemur. **G** De cō-
scia vero erronea in quadaz summa p̄-
modū questionis sic dicit. **U**tr̄ p̄scientia
erronea obliget hōiem ad faciendū vel
obmittendū id qd̄ p̄scientia dicat. **P**i-
tendū q̄ sic. q̄ credēs se ad aliquid te-
neri et non faciēs incurrit p̄temptuz
Unde ad **Roma. xiiij.** Omne qd̄ non
est ex fide peccatū est. **Glo.** Omne qd̄
fit p̄tra p̄scientiā edificat ad gehennā
Manente autē p̄scientia erronea homo
p̄plexus est. non tñ simple perplexus.
q̄ p̄t et debet deponere talem p̄scientiā.
vel p̄ se vel per alterius p̄siliū. hoc in sū-
ma. Sed sunt nonnulli qui cū patiun-
tur istas piculosas et p̄plexas tēprati-
ones in magnā turbulentiā et tristitiā
mentis p̄pter hōi temptamenta in-
cidunt. et in cunctis operibz etiam bo-
nis q̄ faciunt cor merens et amaricatū
hñt. et per p̄sequēs magna impedi-
ta ex hoc in suis orōnibz et sp̄iali exer-
cicio sustinēt. nec etiā valent in tali p̄-

plexitate et merore positi a suis contra-
tribz aut senioribz sanū p̄siliū suscipe.
ut solent. sed rñderi sibi diuinus sup
suis passionibz et temptacionibz quas
sustinent p̄cupiscunt ut inde p̄solatōz
accipiant. Sed omnipotens deus nō
solet rñderere cibz et orōnibz singulor̄
ad se in suis tribulacionibz et anxietat̄
tibi clamantiū. sed edidit tale eloqui-
um videlicet sacram scripturā et exēpla
p̄cedentiū pat̄ per qd̄ singulis satisf-
faciat etiā in quacunq̄ tribulacōe aut
temptacōe p̄sistant. Unde apostolus.
Quaecunq̄ scripta sunt ad nostram do-
ctrinam scripta sunt. ut per patriam et
p̄sciam scripturar̄ sp̄em habeamus.
D Beatus etiā grego. **xxiij.** mora.
exponens illud. Semel loquit̄ deus et
secundo id ipsum non repetit de hoc sic
ait. ac si dicat. Deus in singulor̄ cor-
dibz p̄riatis vocibz non rñdet. Sed
tale eloquium p̄struit per qd̄ cunctor̄
questionibz satisfaciāt. In scripturis
quippe eius eloquiū causas nostras sin-
guli si requirimus inuenimus. nec est
opus ut in eo qd̄ specialiter quisq̄ tol-
lerat rñderi sibi diuina voce specialiter
quetat. ibi em̄ nobis omnibz in eo q̄
specialiter patimur p̄mūter responde-
tur. ubi vita p̄cedentiū sit forma se-
quentium. ut em̄ vnū est pluribz p̄se-
ramus. ecce dū passiōe aliqua vel mo-
lestia carnis afficimur. scire fortassis
occultas causas passiōis eiusdem vel
molestie optamus. quatenus in eo qd̄
patimur ex ipsa re p̄ cognitione p̄sole-
mur. sed q̄ de specialibz nostris temp-
tacionibz nequaq̄ nobis singulis spe-
cialiter rñdetur ad sacram scripturaz
recurrimus. ubi videlicet inuenimus
q̄ paulus carnis infirmitate perficif.
q̄ idcirco illa infirmitate temptatus
audiuit. sufficit tibi gratia mea. nā vir-
tus in infirmitate perficif. qd̄ p̄pterea
D. iij.

dictum est ne figillatim nobis omnibus diceres. in scriptura ergo sacra voce dei afflicto paulo audiimus. ne cum fortaſſe affligimur ſinguli audire eam priuatam ſolationem querimus. non ergo dominus ad omnia nobis reſpondet. quod ſemel loquitur et ſecundo idipſum non repetit. id est. in his que per ſcripturam ſacram ad patres pertulit nos erudire procurauit. **D**iscant igitur ſancti doctores ecclesie dum intra eam laborare quosdam puſillimitate conſpiciunt. quod deus nobis ad verba omnia non reſpondet. quod ſemel loquitur deus et idipſum ſecundo non repetit. id est. cogitationibus vel temptationibus ſingulorum non iam paſſim propter raritas voces nec per angelica officia ſatisfaciat. quod ſcriptura ſacra quicquid preſentibus ſingulis euenire apprehendit. et in illa per exempla precedentium etiam vitam ſequentium informare curauit. **H**ec greg.

Si vero aliquis in ſuis proplexibus temptationibus nec per ſacram ſcripturam nec per exempla ſanctorum per ſolationem percipere tunc manifeſtet ſuam paſſionem alicui viro religioſo timenti deum. et ab illo conſilium de ſuper requirat et dictis illius tanquam a deo. platis fidem credulam adhibeat et omnem metum inordinatum et proplexitates erronee conſcientie deponat. ad quod hortatur beatus gregorius. ſic dicens. recurre ad hominem viuus deum in homine conſule aperi impedimentum et quere medicamentum auſcultat non hominem de ſe mendacem ſed per hominem deum veracem reſpondentem docentem ſolantem et hortantem et diſce diligenter ne ſenſu proprio pro tollendo impedimento tali forſitan vtaris in medio. de quo poſtmodum impedimentum maioris occaſio ſicut eſtuans contra eſtum aqua ſe inſrigidat. et exinde poſtea magis eſtuat. **H**ec greg. **R** Et norandum quod nonnunquam homo omnia reme-

dia iam predicta ſuis paſſionibus et temptationibus exhibet. nec tamen ab illis abſolui valet. ſed prius dominus hoc ſuo occulto iudicio fieri permittit et etiam exaudire precibus ad ſe clamantium diſſimulat ut per tales tribulationes et temptationes quas paciuntur nec cito liberantur eorum exceſſus et peccata prius contra deum commiſſa. cooperfectius purgentur et emendentur. non preteruere debet in timore dei quiſquis talia ſuſtinet et non deficere etiam ſi marinis temptationibus et tribulationibus turbetur. quod prius conditor noſter qui labores et dolorem humiliuſque conſiderat ultimo cum ſe iam homo quiſi deficere putat ab omnibus tribulationibus et temptationibus miſericorditer liberat et dona gratie ſue eidem largitus preſtat. **H**oc aliquoſque tangit beatus gregorius. x. moral. exponens illud. **E**t cum te conſumptum putaueris orietis ſicut lucifer ſic dicent. **S**epe namque nos tot temptationibus obſidet. ut ipſa numeroſitas pene ad lapſum deſperationis inclinaret. unde plerumque mens in redituſque vertit. vix ipſa virtutis ſue bona conſiderat. tota dolens et enumerare non valet. quanto cogitationum tumultu vaſtaſque. ruitur a ſe per lamina conſpicit. **Q**ue ne arma repugnantibus arripit grauiſque merore ipſe tradidit circumductos cuiuſlibet oculos obſcuritas obſidet. et cum viſum tenebre ſemper impediunt. mens meſta nil aliud quam tenebras videt. ſed apud miſericordem iudicem ſepe hec ipſa per nobis ſubtilius triſticia erorat. namque merore noſtri caliginem conditor conſpicit et ſubtracti luminis radios reſundit. ita ut erecta prius perſita mens vigeat quam paulo ante de certantia vicia ſubie caleſque deprimebant. mox corpore perditus diſcutit atque ad contemplationis lumen poſt turbationis ſue tenebras erumpit. mox in gaudio perfectus atollit. quod iter temptationibus prius cadere ex deſperatione co-

gebat sine cogitationis certamine pre-
 sentia despicit. sine dubitationis obsta-
 culo deventura retributione p̄dit. iu-
 stus ergo cum se p̄sumptum putauerit
 vulcifer orit̄. q̄z mox vt tenebescere
 temptationum caligine ceperit. ad lu-
 cem gr̄e reformaf. ⁊ semetipsum mō-
 strat diem iusticie qui casurum paulo
 añ t̄muit in noctem culpe. h̄c grego.
 Dicit etiam de hoc ysidorus. Sepe iu-
 sti mentē vart̄is v̄rationū temptatio-
 numq̄ doloribz vires demonū cruciat̄
 Unde interdū vsq̄ ad despatiois an-
 gustiam coartaf. permanenti autē in
 dei amoze anime. ⁊ ipsa talis angustia
 ad meritum pficit. Nam siue in aīma
 siue in corpore per instinctū immūtoz
 spūm quelibet aduersa inuitus patie-
 tur. dei v̄q̄ p̄missum id patitur. qd̄ si
 hoc ip̄m ad dei gloriā humilis refer-
 rat ⁊ dicat qd̄ p̄ corporis passione iob
 dixit. Si bōa suscepimus de manu do-
 mini. mala aut̄ quare nō sustineamus
 Iste non sepat̄ a deo sed p̄iungit̄. q̄li-
 ber atroci iniuria vel angustia torqueat̄
 tur. multa iustus in anima patit̄ aduer-
 sa instigatōe demonum. ⁊ talibz tem-
 pramentis perire a gloria vite eterne.
 non enim p̄t. q̄z pius dñs ad damnari-
 onem culpe non reputat. qd̄ de sue ma-
 iestatis p̄missu nolens qui patit̄ por-
 rat. Nam ibi peccamus vbi cupidita-
 tem vel voluntatez deslectimus. vbi ve-
 ro violenter adducimur. ⁊ si facinus
 aut p̄ flagicio non est miseria. aut p̄ fa-
 cinoze flagicio non est. sed qui deum p̄-
 interrogata laudat miseria p̄misso. p̄cul-
 dubio caret facinoze. h̄c ysid̄. De in-
 te norandū q̄ nō solū istis temptamē-
 tis iam p̄missis est repugnandū. ve-
 rum etiā omnibz temptationibz cū dei
 adiutorio est viriliter resistēdū. q̄z in hac
 vita hōi posito temptatio deesse nō p̄t.
 sed aliud est pctō per p̄sensum seruire.

⁊ aliud est peccato tempranti resistere
 aliud dñanti seruire. vt testaf bea. gre.
 Et apostolus dicit. Non regnet pecca-
 tum in vestro mortali corpore. Non em̄
 ait. non sit. sed non regnet. q̄z non esse
 non p̄t. non aut̄ regnare hoc potest. h̄c
 grego. Concupias etiam inordinatas
 non sentire est omnino perfectoz. post
 p̄cupias vero non ire. nec eis p̄sentire
 est repugnantis ⁊ laborantis. nec eti-
 am tales fm̄ carnem ambulant. s̄z fm̄
 spūm. q̄z post p̄cupiscentias illicitas nō
 vadunt. Carnales namq̄ illi dicunt̄.
 qui p̄cupiscentias suas sequunt̄. ⁊ car-
 nalibz desiderijs deseruiunt. Spiritu-
 ales vero dicunt̄ qui carnalibz deside-
 rijs fortiter resistunt De hoc beatus au-
 gustinus sic d̄t. Non p̄cupiscere omni-
 no p̄fecti est. post p̄cupias vero nō ire
 lucrantis ⁊ laborantis. non em̄ ambu-
 lat fm̄ carnem qui non agit opera car-
 nis. sed fm̄ spūm ambulat. qui inuaf
 spū in mente ne post p̄cupiscentias eat.

I Dicit ⁊ de eodem richardus
 de sancto victo. Carnales dicunt̄ qui
 post p̄cupiscentias suas eunt ⁊ carnali-
 bus desiderijs deseruiunt. spūales v̄o
 qui corporalibz desiderijs fortiter resi-
 stunt. ⁊ spūalibus studijs vehementer
 insistant. Carnalium autem est carnis
 concupiscentias sentire ⁊ consentire.
 spiritualium sentire ⁊ non consentire
 sed resistere. sed repugnare. sed morti-
 ficare. Aliud enim est concupiscentiā
 sentire. atq̄ aliud consentire. infirmi-
 tati vero deputat q̄ contra voluntatem
 concupiscentiam sentimus. Malicie
 q̄ concupiscentie ex deliberatōe con-
 sentimus. illa venialis. ista damnabi-
 lis. De richardus. Dum igitur ma-
 lignus spūs suggererit nobis turpes
 cogitatōes ⁊ malū desiderium resista-
 mus sibi. q̄z inimicus noster potest ex-
 citare temptationis motū. s̄z in nobis

est si voluerimus dare vel negare sensum. Unde dicit beatus bernardus. Potest inimicus excitare temptationis motum. sed in te est si volueris dare vel negare sensum. in tua voluntate est si volueris inimicum tuum facere seruum tuum et omnia tibi cooperentur in bonum. Ecce enim inflammat tibi inimicus desiderium vanitatis aut impatientie cogitationes ingerit aut excitat libidinis motus tu solus modo non senseris. et quoties resisteris toties coronaberis. Credo etiam si cogitationes istas quae cito in nobis aduertuntur non patimur remorari sed in spiritu vehementer animus aduersus illas excitatur et inimicus confusus abscedit. nec tamen libenter illico reuertitur. hoc beatus bernardus. **¶** Notandum quod quaelibet cogitationes peruersae quibus sunt valde turpes et imunde cor et mentem non polluunt cum ratio non sentiat. Testatur hoc beatus gregorius dicens. Cogitatio quantumlibet imunda mentes non polluit cui ratio non sentiat. Et beatus augustinus. Nihil mihi obicit dum temporis de crimine. dum modo prauo sensu caream in amore. Et sicut dictum beati bernardi. Quanta sibi diabolus aduersus nos temptationum erigit machinas. quantum non tenet locum cordis per prauum sensum peccati non obicit. **¶** Considerandum etiam est quod omnipotens deus illos quos sibi ab eterno elegit cum eos aduersionem et ad viam salutis reuocat solet in eis concupiscentias et mala desideria successiue abscidere. Nam in vere penitentibus destruere consuevit nonnunquam dominus actum turpitudinis ut opera illicita non committant. in incipientibus vero et nouiter conuersis consensum peccati. in proficientibus autem illicitam delectationem mentis sed in valde perfectis motum titillationis. nam multi quibus ad magnam perfectionem profecerint. stimulum carnis suae extinguere non possunt.

Ista tangit richardus de sancto victore exponens illud psalmiste. Vox domini intercedens flammam ignis sic dicens. Possumus hanc literam sic exponere ut possit incipientibus et proficientibus pariter et perfectis congruere. Et notandum quod non ignem extinguere sed eius flammam promittit intercedere. ignem enim istum quod diu videmus hoc est peccati fomitem intra nos meripsum habemus. sed non eque eius semper flammam sustinemus. tunc enim ignis in flammam prorumpit. quando estibus carnalis incendij nos urit. primo ergo titillat carnem. secundo delectatione turpi coinquinat mentem. tertio per consensum prauitatis subdit sibi rationem. Disitaque gradibus sulphurea illa flamma libidinis creescit. sed eiusdem quidem gradibus conuerso tamen ordine ad vocem iubentis domini decrescit. Quia igitur impenitentibus dominus destruit actum turpitudinis in conuersis actum voluptatis. in proficientibus contagium delectationis. in perfectis quibusdam motum titillationis recte dicit. Vox domini intercedens flammam ignis. primo namque vox illa domini intercedens flammam ignis incipientibus et nouiter conuersis intercedit. quicquid inclinare possit sensum rationis. in proficientibus autem sepe aufert illicitam delectationem mentis. In raris et valde perfectis remouet etiam titillationem carnis suae. Multi tamen quibus ad summam perfectionem profecerint. stimulum carnis suae extinguere non potuerunt. sed divina hoc dispensatione in eis actum credidit. quoniam quidem quod dicitur quod vitilinus accidat latere non potest. et in alijs quidam fiebat ad demonstrationem singularis fortitudinis. quae tales erant quod spiritus pugnare assidue triumphare sufficerent. in alijs autem ad custodiam habitus carnis. quoniam singulare aliquod bonum prece

teris alijs omnibus acceperant. hxc **Ri**
 char. Unde penitentes cum primo puer
 tuni ad dñm per malignos spūs infes
 stant et sepius pertrahunt. et si non ad
 opus peruersum. tñ nonnunq̄ ad con
 sensum peccati prauū. Sed tales dñt
 statim per pñam resurgere. et p̄tra hu
 iusmodi insultus et temptatōes demo
 nū resistendo pugnare. et de cetero ma
 gis cauti esse. ac etiam in puritate cor
 dis de die in diem p̄ficere. Quia scdm
 dictū hugonis Sicut sepe cadendo di
 scit homo qualiter gressum figere debe
 at et caute ambulare. et in cōslictu belli
 frequē plagatus est. cautiū venientes
 iterum accipit. sic qui dyabolo sepe de
 cipit. subtilius postmodum rursus
 eius deprehendit. et in quibus sepius se
 vicisse gaudebat. iam non spoliasset
 p̄tra armasse videat. hxc **Hugo** de scō
 victo. **U**nde antiquus hostis
 maxime solet nouicios inuadere quia
 scit q̄ si nouiter pueri eius prauis sug
 gestionibus viriliter repugnauerint. post
 modū vires ad ledendū minime habe
 bit. De hoc petrus dami. sic dicit. Idcir
 co insidiator spūs totum fel sue nequi
 tie circa nouicios euomit. ideo omne
 viciū artificiose ac deceptorie callidi
 tatis effundit. qm̄ non ignorat. quia si
 tunc effectum peruersi conatus amise
 rit oportunitatē ledendi postmodū mi
 nus habebit. imo qui supplantare non
 potuit. ruine postmodū turpiter subia
 cebit. et qui rudi non p̄ualet. exerci
 rato succūbet. hxc petrus dami. **P**
 Porandū etiam q̄ motus carnis illi
 citi quibus temprante dyabolo homines
 detentorosos soleant vexare et molestare. nō
 tamen possunt eos ad p̄sensum peccati
 pertrahere. qui et cernentes vitā istam
 plenam esse afflictionibus. tāto magis
 eterne patrie desiderant introitū. quā
 to in hoc mūdo erumoso laboriosius

et periculosius viuunt. et illam mansi
 onē celestis patrie toto corde diligūt.
 quā aduersitas nulla et p̄radictio per
 turbare p̄t. De hoc bea. greg. vi. mor.
 exponēs illud. Et bestie terre pacifice
 tibi erunt. sic ait. Nō ait pacate s̄ pa
 cifice. videlz non q̄ pacē habeant. sed
 q̄ pacē faciunt. Callidi quippe hostes
 insidiant et affligūt. sed afflictā mens
 tanto magis ad eternā patriā reditus
 dirigit. q̄nto in hoc erumoso exilio la
 boriosius viuunt. et verius se ḡte sui ad
 iutoris humiliat. cui p̄tra se insidias
 hostiū acriores pensat. Terre ergo be
 stie electis pacifice fiunt. q̄ em̄ malig
 ni spūs cuius bonorū corda aduersantes
 deprimunt. hxc nolentes ad amorē dei
 impellunt. Unde ergo cum deo pax ro
 bustior orit̄ vnde nobis ab aduersari
 is durior pugna generat̄. P̄nt etiaz p̄
 terre bestias motus carnis intelligi. q̄
 dum mentē nostram irrōnabilia sua
 tendo licecunt p̄tra nos bestias in sur
 gunt sed dū cor sub dīna lege deprimi
 tur etiā carnis incentiua detumescunt
 vt et si temptando submurmurent. ne
 quaq̄ tñ vsq̄ ad effectum op̄e quasi
 ad aperti morsus rabiē exurgūt. qui s̄
 enim in hac corruptibili carne adhuc
 subsistēs has cū bestias terre plene edo
 mat. cū ille ad terciū celū raptus egre
 gius p̄dicator dicat. video aliā legē
 in mēbris meis legi mentis mee repu
 gnantē. Sed aliō est bestias in campo
 opis sentientes aspicere aliud p̄tra cor
 dis caueā fremētes tenere. redacte nā
 q̄ intra claustra p̄nientie. et si adhuc
 tēptando rugiūt vsq̄ ad morsus tñ vni
 us actōnis illicite nō excedūt. pacifice
 itaq̄ sunt bestie terre. q̄ motus carnis
 et si p̄ desideria palpitat̄. apta tñ nos
 p̄dictōe opis nō impugnat̄. quibus per
 hoc p̄ q̄ pacifici dicunt̄ etiā id qd̄ de
 malignis spiritibus dixi nō incōueniē

accipit. motus etiā carnis nobis pacē
 cū deo faciunt cū temptādo p̄radicūt
 nā iusti mēs in eo q̄ ad sup̄na dirigūt
 ex corruptibili corpore graui bello fas-
 rigat. que ⁊ si q̄n a desiderijs celestib⁹
 huius mūdi q̄libet minima delectatōe
 tardat. ip̄o bello sue temptatōis impel-
 lit. vt illud toto corde diligat q̄d p̄ra-
 dictio nulla p̄turbat. vnde fit vt quietē
 intīmā ad memoriā reuocet ⁊ carnis
 sue illecebra fugiēs ad illā pleno amo-
 re suspiret. Considerare em̄ ex tempta-
 tione quisq̄ p̄pellit. Cū vel quo cecide-
 rit qui postmodū dei pacem deseruit.
 iram sibi p̄ra se exurgere semetip̄m
 sentit ⁊ tūc verius videt de se cura dei
 dilectione cecidit. vel quid p̄didit qui
 a se dilapsus suā in septumeliā inue-
 nit. Pacem ḡ nobis cū deo terre bestie
 faciunt. q̄ motus carnis dū nos temp-
 tando lacecūt ad amorem quietis in-
 time impellūt. hxc greg. **S**ed
 hoc considerandum. q̄ quis caro n̄ra ni-
 hil desideret sine aīa a qua accepit sen-
 sus p̄ quos sumit ⁊ motus. debet tñ ea-
 dem aīa subdite sibi substantie hoc est
 ip̄i corpi negare ea que nociua sunt. ⁊
 a corporeis cupiditatib⁹ ⁊ cupiscen-
 tijs eam refrenare vt eo liberius possit
 rebus vacare diuinis. De hoc leo papa
 in quodā sermone sic d̄t. q̄uis nihil ca-
 ro sine aīa desideret ⁊ in accipiat sen-
 sus vnde ⁊ motus. eiusdē tñ aīe ē que-
 dam subdite sibi negare substantie ⁊ in-
 teriori iudicio ab inconuenientib⁹ ex-
 teriora frenare. vt a corporeis cupidi-
 tatib⁹ sepius liberata in aula mentis
 possit diuine vacare sapie. vbi em̄ stre-
 pitu terrenarū silente curarū in medita-
 tionib⁹ sanctis ⁊ in delicijs letet eter-
 nis. q̄d ⁊ si in hac vita difficile est pri-
 nuari. p̄t tñ frequē assumi vt sepius
 ⁊ frequētius diuitijs spiritualib⁹ q̄ car-
 nalib⁹ occupemur. ⁊ cū meliorib⁹ cu-

ris maiores impendimus moras. in
 incorruptibiles diuitias etiā t̄pales
 transeant actiones. hxc leo papa. **N**
 Notandū etiam q̄ quicūq̄ vincere vo-
 luerit vitiū aut passiones temptatio-
 num quas patit. debet idem vitiū p̄-
 quod maxime infestat explorare ⁊ cō-
 tra illud principale certamen arripere
 ⁊ omnem curam ac sollicitudinem in
 illius vitiū expugnationem adhibere.
 quo deuicto facilius poterit sequentia
 vitia ipsum impugnantia cum adiu-
 torio dei superare. hoc commemorat sera-
 pion abbas in collatione patrum sic
 dicens. Cū igit̄ octo vitia oē genus
 hōim pulsant. non tamen vno modo
 perpetrunt cunctos. in alio namq̄ spi-
 ritus fornicationis locus obrinet prin-
 cipalem. in alio superequitat furor. in
 alio xenodoria vendicat tyrannidem.
 in alio arcem superbia tenet ⁊ cū p̄stet
 omnes ab omnibus impugnari dicit
 so tamen modo ⁊ ordine singuli labor-
 ramus. Quamobrem ira nobis aduer-
 sus. hxc arripienda sunt p̄elia. vt em̄
 vnusquisq̄ vitiū quo maxime infesta-
 tur explorans quidem aduersus illud
 principale certamē oēm curam men-
 tis ac sollicitudinem erga illius impu-
 gnationem. obseruationemq̄ em̄ deū
 gens aduersus illud quotidiana viti-
 tis cordis suspiria crebraq̄ gemitū te-
 la prosequens. aduersus illud vigilia-
 rum labores ac meditationes cordis
 sui impendēs. indefinētes quoq̄ orō-
 nis sue extirpatōem ab illo sp̄aliter ac-
 iugiter deposcens. Impossibile nāq̄
 est de qualibet passioe triūphus quepi-
 am p̄mereri. priusq̄ intellexit idustria
 vel labore p̄riori victoria certaminis se-
 metip̄m obtinere non posse cum tamē
 valeat emundari. necesse sit cum die

noctibus in omni cura et solitudine permanere. cum se senserit absolutum rursum latebras sui cordis simili intentione plustret et excipiat sibi quam inter reliquas prospexerit diriozem. atque aduersus eam specialius omnia arma spiritus promoueat et ita specialioribus superari celerem habebit de residuis facilem victoriam. quod et mens triumphantium processu reddet fortior et infirmior. pugna succedens promptior ei. puentum faciet preliorum. itaque viris semper robustioribus superatis atque infirmioribus succedentibus parabis nobis absque ulli discrimine perfecta victoria. hxc serapion. **S**unt etiam alia remedia contra impetus temptationum. videlicet bona occupatio. humilis oratio. et diligens sollicitudo. **P**rimo enim debet homo semper aliquid operis facere. ne a dyabolo inueniat occasum. quod qui bono vacat exercicio non cito rapit a temptatione. Unde beatus iheronimus. **F**ac aliquid operis. ut dyabolus te semper inueniat occupatum. spiritus in manu tua sacra sit lectio. ama sciam scripturas et carnis vitia non amabis. **D**icit et beatus augustinus. **N**on facile rapit a temptatione qui bono vacat exercicio. **U**nde homo religioso ocium sine studio et letis est multum periculosum. **L**estante seneca qui dicit. **O**cium sine letis mors est et vitii hominis sepultura. **U**nde de nouo beatus iheronimus. **N**on per ocium et delicias sed per multas tribulationes et temptationes veniendum est ad christum. **S**ecundum remedium contra temptationes est humilis oratio. **Q**uis enim gravis sit nobis inimici temptatio. multo tamen grauior est illi nostra oratio. frequens namque oratio vitio est expugnatio et omnium temptationum expulsio. **U**nde dicit beatus gregorius. **Q**uocumque impugnetur vitio contra hoc fiet oratio. quod frequens oratio vitio est expugnatio. **Q**uanto grauiori tumultu

minur. tanto insistere orationem ardentius debemus. **D**icit et beatus bernardus. **G**rauis est nobis inimici temptatio. sed longe grauior est illi nostra oratio. ledit nos eius iniquitas atque veritas. sed multo amplius torquet eum nostra simplicitas et misericordia. et humilitatem nostram non sustinet. verum caritas nostra mansuetudine et obedientia cruciat hunc bernardum. **T**ercium remedium est diligens sollicitudo. ut videlicet pravicia impugnetur nos omnem diligentiam et sollicitudinem adhibeamus illis resistendo et ea a nobis amouendo. **A**d quod hortatur hugo. sic dicit. **Q**uod timemus incidere sollicitudine studemus euitare. quod dolemus adesse sollicitudine studeamus nobis amouere et quod desideramus adipisci sollicitudine studeamus obrinere. hxc hugo. **E**t quis laboriosum sit contra inimici infidias ac temptationes pugnare assidue. non tamen erit difficile si nostram custodiam et victoriam non nobis sed gratie diuine tribuimus. et nos ipsi etiam in quantum possumus cum adiutorio dei ipsis temptationibus resistamus. **D**e hoc dicit beatus gregorius. **L**aboriosum est valde contra inimici infidias spiritus tendere. et prius quasi in alicie stare. sed laboriosum non erit si custodiam nostram non nobis sed gratie superne tribuimus. ita tamen ut et ipsi quantum possumus sub protectione diuina vigilemus. hxc gregorius. **P**ugnandum ergo nobis est contra vitia et contra temptationes antiqui hominis. qui mille modos nocendi habet. fixo lumus ad victoriam venire. **D**e hoc in quadam omelia sic dicit. **A**niquus aduersarius noster dyabolus quemcumque viderit in opus prauum temptando se non posse pertrahere. festinat maxime quantum potest in ociois etiam et illicitis sermonibus vel etiam cogitationibus immundis seducere. et ita reum efficere contra deum hominem conatur. mille enim artes habet non

cendi. et ideo nobis omni vigilancia in
 intentione contra prauas cogitationes
 et callidas suggestiones pugnare necesse
 est. si volumus puenire ad victoria cert
 taminis. hxc in omelia **N**ec debet time
 re seruus dei cum a diabolo per illicita de
 sideria temptat quod per hoc exercet ad pre
 mium nec putet se alienari a christo cum ta
 lia patitur. sed magis existimet se place
 re deo. quod perlicitio vitioz exercituz est
 virtutuz. **D**e hoc dicit hugo. **D**e inuidia
 diaboli. illicitis desiderijs nos inflam
 mando vulnerat. sed in his omnibus dei ser
 uus exercet ad premium. quod tunc ei mala
 subiecta feruunt. cum enim affligendo per
 bant non subuertunt nam perlicitus vitioz
 exercitatio sunt virtutum. **D**icit de hoc
 yfido. sic **Q**ui passionibus anime insidian
 tibus aduersarijs cruciat non credat id
 circo se alienari a christo qui patitur talia.
 sed per hoc magis se deo commendabilem
 esse existimet sed duz patitur laudet deum
 potius non accuset. ad magnam enim virili
 tatem diuina mens iusti diuersis tem
 prationuz passionibus agitatur. per quibus
 si deo gratias egerit sineque culpe quod tali
 bus dignus sit impurauerit hoc quod ex
 passione tolerat. ei per virtute reputatur
 qui et diuinam agnoscit iusticiam et suam cul
 pam intelligat. hxc yfidorus. **E**t nota
 dum quod quicumque vitia superare desiderat
 et victoriam de ipsis obtinere quam etiam
 dominus ab unoquoque expectat. de
 bet prauis cogitationibus statim cum in
 surrexerint resistere. quod si diutius enim in
 seipsis residere permiserit cum magna dif
 ficultate postmodum et labore illas a se
 eliminare poterit et excludere **U**nde dicit
 beatus augustinus. **S**icut candidum vestimen
 tum cum fuerit sanguine aspersum si fuerit
 mox lotum candorem suum recipit. si autem in
 federit et intorxerit macula vix lauat sic
 mens humana si surgentem cogitatio
 nem deleuerit. poterit suum retinere can

dorem. si autem diutius insidere permise
 rit vix cum magno labore purgat. hxc est
 autem prima victoria secreti certaminis
 nostri quod dominus expectat et angelus. cum
 cogitationibus malignis mens humana
 fideliter occurrerit et bonis operibus ma
 los superat cogitatus. hinc laus nascitur
 hinc gloria crescit **M**anifestum est enim
 apud fideles quod non solum de factis
 sed etiam de cogitationibus aut laus aut
 vituperatio a deo iudice tribuatur. hxc
 augustinus. **U** Sciendum etiam quod non
 omnis temptatio est culpanda. que nos
 infestat. sed illa per quam fit perbatio pro
 rius est gratulanda. quod vita nostra non
 potest esse sine temptatione nec etiam quis
 quod sibi innotescit nisi temptetur. nec potest
 coronari nisi vicerit. nec vincere nisi le
 gitime certauerit. nec certare nisi le
 micum habuerit **I**sta commemorat beatus
 augustinus. sic dicens. **Q**uid repugnat vitioz
 plena pax non est. verumtamen non est
 culpanda omnis temptatio sed illa gratu
 labunda qua fit perbatio. vita enim nostra
 peregrinatio est nec potest esse sine temptati
 one quod perfectus noster per temptationes
 fit nec quisquam sibi innotescit nisi tempt
 tet nec potest coronari nisi vicerit nec
 potest vincere nisi certauerit. nec potest cer
 tare nisi inimicum et temptationem ha
 buerit. habundat ergo in mundo. sed
 maior est qui vicit mundum. **E**stus maior
 est seculi sed maior est umbra sub
 alis dei. **Q**uis pertinens ad christum
 non varijs temptationibus agitur.
 noli ergo timere permissum aliquid fa
 cere temptatorem. habes misericordis
 simum saluatorem qui dat potestates
 habet equitatem. temptaris ut probe
 ris. temptaris ut a teipso inueniaris
 deus temptat ut doceat. diabolus ut
 decipiat. cui tamen nisi ille qui tempt
 atur locum dat inanis temptatio et irri
 tunda repellit. hxc augustinus. **S**ed tamen

pia corda cum cogitationibus illicitis
 et delectationibus carnalibus pulsantur quibus
 uis illis cum ad iurore dei resistent. tunc
 quod trillant delectatione inordinata. et
 patiuntur propter hoc impedimenta inter
 dum in omnibus et alijs bonis operibus.
 habent propter hominum impedimenta et ter-
 rationes remorsum conscientie et tristitiam
 mentis gerunt. sed non sunt timende
 tales cogitationes quocumque tempore vel ho-
 rum. dum modo uigiliter eis resista-
 tur. quod labor est in tali pugna ubi de-
 lationi male resistit animus. et quod resi-
 stentem fatigat. uincens coronat. Hoc
 probat hugo de sancto victore in lib. de
 archa noe sic dicens. Dicit inquam ali-
 quis sepe se cogitationibus quibusdam
 preteritorum malorum per illicitam quan-
 dam delectationem in animo renascen-
 tibus perturbari atque admodum ex hoc
 peritari. propterea nonnunquam etiam in
 tempore orationis his pulsari et vexari. Breui-
 ter respondeo. si pugna non esset. victo-
 ria nulla esset. quod autem subiunxisti malle
 te in alio genere fatigari ubi labor esset
 sed periculum tantum non esset. Et ad hoc
 similiter respondeo. si nulla delectatio esset
 in cogitatione. nullus omnino labor esset in
 praedictione. quod animus omne quod non delecta-
 ter facile refuraret. hic uero labor est cum
 eo pugnare quod placet. hoc est amare pa-
 triter et improbare. quod cum delectatio si si-
 mul est. propositum in bono non solum non nocet.
 sed prodest. quod in eo quod resistentem fa-
 tigat. uincens coronat. Sentire enim
 solam delectationem sine sensu pena est
 non culpa. quod uirtutum quod in nobis ex fomi-
 te peccati sine ratione oritur. per rationem re-
 frenatur. per gratiam excusatur. Unde paulus
 dicit. Nihil damnationis est his qui sunt
 in christo ihesu qui non secundum carnem ambu-
 lant. est tamen omne peccatum quod contra iu-
 stitiam mouetur sed non damnabile quod
 per gratiam excusatur. hinc hugo. Unde

cum homo aliquem motum inordina-
 tum in mente vel in carne senserit non
 delectetur vel sentiat. sed statim resistat
 Nam demonum est nobis suggestiones
 malas immittere. sed nostrum est illis
 non sentire. nam quotiens resistimus
 torrens deum honoramus. angelos leti-
 ficamus. nosmetipsos eterna gloria cor-
 ronamus. De hoc dicit beatus bernardus. Si
 homo aliquem motum ad id ad quod non
 debet moueri se senserit. non sentiat.
 sed illico resistat. Nam solus sensus re-
 os nos facit. etiam si aliquid impedi-
 ne opera subsequantur. tunc enim mori ani-
 ma sicut scriptum est dicitur cum ipsa ratio
 pro sensum ad peccatum curuat. Anima
 enim que peccauerit ipsa morietur. resi-
 stat ergo ne moriatur. pugnet ut corone-
 tur. Molestia ergo lucta sed fructuosa
 quod et si habet penam. adhibeat et uictori-
 am. non nocet sensus ubi non est sensus.
 imo quod resistentem fatigat. uincen-
 tem coronat. Demonum est nobis ma-
 las suggestiones immittere. nostrum est
 illis non sentire. Nam quotiens resisti-
 mus. torrens dyabolum superamus. an-
 gelos letificamus. nosmetipsos beati-
 ficamus. deum honoramus. Ipse enim fi-
 lius dei nos hortatur ut pugnemus et ad-
 iuuat ut uincamus. certantes spectat. de-
 ficientes subleuat. uincentes coronat et
 na gloria. Unde et secundum beatum iheronimum. grata et de-
 sideranda temptatio est. cuius premium
 speratur a christo in celo. quod uir dicitur petrus da-
 per bellum uenit ad pacem per laborem tra-
 sit ad requiem. non est enim sine pugna victo-
 ria. nec absque uictoria uenit ad coro-
 nam. hinc petrus da. Utile etiam scis est ut dicitur be-
 da temptationum flammis examinari uel tem-
 ptari. quod si fortes fuerint appeant. uel
 cognita per temptationes sua infirmitate
 fortiores fieri discant. et sic cum probati fu-
 erint accipiant coronam uitae. hinc beda

X Et notandum quod quanto quis

feruētius resistit temptationibus tanto validius a maligno spiritu impugnatur. sed quāto plures sunt pugne temptationū. tanto sunt copiosiores corone uincentiū. Unde dicit beatus ambrosius. Quāto plura certamina tanto precelsius uirtutū corona. **U**n̄ et iohānes abbas montis sinai in tractatu de. xxx. gradibus sic dicit. **A**ia que ē sine pigriritia contra seip̄as demones excitat multiplicatis deo preliis multiplicatae sunt et corone. qui non plagatus est ab impugnantibus penitus nō coronabit. Et glosa super eodem tractatu ibidē sic dicit. **Q**ui enim uicerit deōnes percutientes et plagantes eis resistendo. licet plagetur coronabit. plagas nāq; suscipit q̄ temptat et plagas retribuit. qui temptatione potenter impugnat et repellit qui deo consentit nō t̄m plagatur sed moritur. et ideo nō coronatur. qui deo nō consentit ex uirili resistētia plagatur quidē s̄z propter angustias et labores quas sustinet coronabit. **H**ec glosa. **E**t quibus superius sit dictus q̄ tria sint q̄ hominem sp̄aliter impugnant. uiz diabolus mundus et caro. t̄m et plures possent assignari. que nos impugnant licet singularis interior sit diuersa uiz ista septem. deus. primus. diabolus. mundus. caro. hō seip̄m. et op̄a diuina. deus impugnano temptat ut perficiat. primus ut noceat. homo seip̄m ut sibi satisficiat. bona op̄a ut homo perficiat. de tribus primis dicit beatus greg. **A**lia a deo alia a proximo alia ab aduerso sustinemus. de sequētib; tribus dicit beatus bern̄. **I**mpulsator hōis est mundus caro hō ipse **B**onū deo opus est qd̄ etiā nos impugnat p̄ suā difficultatez. **P**rius nos deus impugnat aliquando in rebus per earum subtractionē. aliquando in corpore castigando nos p̄ infirmitatē. aliquid in aīa p̄ gratie subtractionē ut ad celestia desideranda nos inuitet. **S**e

cundo primus nos impugnat in rebus nos spoliando uel famā demigrando uel corpus vulnerando et quibuslibet aliis iniurijs nos grauando. **T**ercio diabolus nos impugnat p̄ prauas suggestiones et malas immissiones **U**n̄ dicit beatus bern̄. **I**lle callidissimus serpens. cui nullus studiū aliud nisi fundere sanguinē aīarum hic est qui iugiter machinat malum uenentis suggestionibus sufficit illicitos motus in flammā. nā mille nocendi artibus corda hominum reprobare non cessat. **Q**uarto mundus nos impugnat ante et retro a dextris et a sinistris sensibus nostris exterioribus suas offerens uanitates **U**n̄ beatus bern̄. **Q**uorū mundus h̄z oblectamēta. tot uir iustus patitur temptamenta. dicit etiā nobis illud sapientie uerite fruamur bonis q̄ sunt q̄c. **Q**uinto impugnat nos caro n̄a dicens nobis illud sapientie. **U**enite uino percipite et unguento nos impleamus **E**t beatus bern̄. de eodē nos ip̄i gestamus laqueus n̄m ubiq; circūferimus inimicū carnē hanc loquor de peccato genito **S**exto impugnat hō seip̄m q̄n̄ ex uelamenti temptatione dicitur iā est in deliberatione iudicandi consensum **U**n̄ dicit beatus bern̄. **N**oli mirari usq; a deo hō impulsor est sui ipsius et suimet precipitator ut nō sit cō in altero formidet. si ipse solus a se ip̄o manus p̄tineat manū tuā dico cōsensum tuū. hūc solū p̄tineas et impugnatione nō nocebit. **S**eptimo impugnat nos op̄a diuina que ex uitiata natura primorū parentum non delectat operari oēm enim uirtutem et omne bonū difficulter facimus nisi p̄tinuam assuetudinem ipsarū op̄atio transeat in affectum de modo autē uincēdi ut uincamus atq; ut uerba beati bern̄. dicentis. **Q**ui sumus nos aut que fortitudo n̄a ut tam multis temptatōibus resistere ualeamus. sed uidentes defectū nostrum

puris orationibus ad eius misericordiam confugi-
 amus. Sciendum tamen quod deum vincimus si
 eius flagella sine murmure sufferamus.
 Secundo primū vincimus si iniurijs fati-
 gati malū pro malo non reddamus. Ter-
 cio dyabolū vincimus. si persuasionibus
 eius per fortē resistentiā aditū denega-
 mus. Quarto mundū vincimus si lumē
 vere fidei teneamus. Qui eī perfecte cre-
 dit deū et futurā vitā. mundū istū pui-
 pendit. Quinto carnē vincimus si du-
 ris laboribus eius desideria exhauri-
 mus. dicente aplo. Si spū scā carnis
 mortificaveritis viuetis. Sexto nos ip-
 sos vincimus si proxiolūtatē renūciā-
 tes diuolūtatē nos poīa reformam?
 Septimo bonā opā vincimus si ex fre-
 quēti assuetudine ipsa trahamus in af-
 fectū. Deī sequi de cumulo premiorū.
 ut qui predicta oīa vicerit quod et quantum
 apud deū de premio ex hoc sequitur. Sūt
 autē septē premia in apoca. posita. quā vi-
 cioribus istis sunt pmissa. Primo de vi-
 cioria quā deū vincimus dicitur in apoc. Qui
 vicerit dabo ei sedere mecum in throno
 meo. ut sicut per flagella videbar aduer-
 sari. per intimā vniōnē dicitur mecum perpetuo
 solari. Secundo vincētibz prius pmit-
 tit remissio oīm peccatorū cū dicitur ibidē. qui
 vicerit vesti b̄z albis induet. Cū dñs
 dicit. Si dixeritis hominibus peccata eorū. si non
 reddentes malū pro malo. dimittet vo-
 bis p̄ celestis peccatā vestra. dimissis autē
 peccatis relinquitur dealbati. Tercio vin-
 centibus dyabolū pmittit participatō bo-
 norū oīm que dñs meruit in sua passi-
 one. Cū in apoca. vincti dabo edere
 de ligno vite quod est crux xp̄i. in quā pe-
 pendit vita nēa. et est p̄ueniēs pmissio
 dignū est ut quā p̄ virtutē xp̄i ac crucis
 et passionis eius. omnibus persuasionibus
 dyaboli viriliter resistit. fructus etiam
 p̄cipet in eternū. Quarto vinctibus
 mundū pmittit eterne dānatōis eva-

lio. Cū itē in apoca. Qui vicerit non
 ledet a morte sc̄da. hoc est non dānabit
 in inferno. Cū autē duplex sit mors.
 culpe et pene. mortē culpe p̄ peccatā mor-
 talia incurrimus. mors vero pene est dā-
 natio quā est mors sc̄da. Quinto vincti-
 bus carnē p̄cipit p̄mittit spūalis solati-
 o. Cū ibidē in apoca. vincti dabo
 manna absconditū. quod nemo scit nisi quā
 accipit. dignū quippe est ut qui p̄ deū
 dulcedinē carnis respuit. sine solati-
 onis dulcedine p̄solet. Sexto vinctibus
 semetip̄os p̄mittit tam p̄ntis vite quā
 future sublimatio singularis. Cū in ap-
 poca. Qui vicerit seip̄m faciā illū col-
 umnā in templo meo. et est digna p̄-
 missio. nā sicut oī victoria maior est il-
 la quā homo se totū vincit intus et extra.
 dicente sapiente. qui dñs aīo suo for-
 tior est expugnatore v̄biū. ita talibus
 maius p̄miū p̄mittit ut in via hac ces-
 teris p̄ferant et in patria gl̄iosius sub-
 liment. Septimo vinctibus hoc est in
 bonis opibus laborantibus p̄mittit oīm
 predictorū tam p̄ntium quā futurorū co-
 pioīa p̄miatio. Cū p̄cludit in apoca.
 Qui vicerit possidebit hoc et ero illi d̄s
 et ipse mihi erit filius. q. d. Qui de p̄-
 dictis vnū vicerit vnū premiū hēbit.
 qui autē oīa vicerit oīa p̄mia habebit.
 et ea cū deo manens in eternum possi-
 debit.

Filius

Sire desidero quare deus electos
 suos p̄mittit diuersis temptatio-
 nibz et tribulationibus in hoc modo tem-
 ptari et tribulari. v̄z sit salubre temp-
 tationes sufferre.

Capitulum VII. Pater B

Sire debes quod
 sustinere temptatōes atq; eire
 fissere salubre ē. nā multa bona p̄sequit
 hō ex sufferentia temptatōnū. qz ipse p̄
 tribulatōes et temptatōes p̄bat et pur-
 E. j.